

ಹಣತೆಯ ಹಾಡು

ನೃ ಸುಡುವ ನಡು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಬಿಸಿಲ ದುಳಿದ ಹಂಗು ಮೀರಿದಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಯ ಆವರಣ. ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಎದುರು ಮಾಸಿದ ಅಂಗಿ-ಪಂಚೆಯ ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ. 'ಭಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿನ ಹೆಸರನ್ನು ನೋಡಿದ ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅರಳಿದವು; ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತವನನ್ನು ಅಳಿಯುವಂತೆ ಹರಿದಾಡಿದವು. ಗಮಾರನಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ? ಕಂಪನಿಯ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ? ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಬಂದಿರಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. 'ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕಿರುವುದು ಇವರನ್ನೇ. ಇವರು ನಮ್ಮೂರಿನವರು, ಪರಿಚಯದವರು. ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದರು, ಕೆಲಸ ಇತ್ತು' ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರ. 'ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕಾಯಿರಿ' ಎಂದು ಒಳಗೆ ಹೋದ ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಹೋದಷ್ಟೇ ವೇಗವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿ ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಯಾರೋ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ...' - ಮಾತು ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲೇ 'ಕಳುಹಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೆ ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು.

ಕತ್ತಲು ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ಜುಗಲಬಂದಿಯ ಪರಿಸರ. ಗಾಜಿನ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಮೀನುಗಳಂತೆ, ಗಾಜಿನ ಗೋಡೆಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಗೋಬೆಗಳು! ಕಣ್ಣರಳಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತ, ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತೋರಿದ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೋದಾಗ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ನುಸುಳಿದ ಅನುಭವ. ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಸೂತಕದ ಮನೆಯಂತಹ ಮೌನ. ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತವನು ಗೆಳೆಯ; ನಿಜ; ಆದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ. ಊರಿನ ಸಲಿಗೆ-ಅಧಿಕಾರ ನಗರದಲ್ಲೂ- ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಭೆಯಲ್ಲೂ- ಸಲ್ಲುವುದು?

ಒಳಗೆ ಬಂದು 'ನಮಸ್ಕಾರ' ಹೇಳಿ, ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಯಾವುದೋ ಇ-ಮೇಲ್ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಆತ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದ. ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೈ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿನ ಶೀತಲ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುದುಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿದ ಅನುಭವ. 'ಷಟ್...' ದೀಪಗಳೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ನಂದಿಹೋದವು.

ಬೆಳಕನ್ನು ನುಂಗಿದಂತೆ ಕೋಣೆಯ ತುಂಬ ಕತ್ತಲು. ಹೊರಗೆ ಯಾರೋ ಓಡಾಡುವ ಸದ್ದು, ಯಾರನ್ನೋ ಗದರುವ ಸದ್ದು.

'ಸಾರಿ ಸರ್. ಯುಪಿಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಷಿಯನ್ ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಬಂದ ದೀಪಧಾರಿ, ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯಿರಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ಮೋಂಬತ್ತಿಯ ಬೆಳಕು ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನಂತೆ ಕೋಣೆಯ ತುಂಬ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತು. ಆ ಕ್ಷಣ-

'ಅರೆ, ನೀನು ಯಾವಾಗ ಬಂದೆಯೋ...'
ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಉದ್ಗರಿಸಿದ. ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದುಬಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ. ಆ ವೇಳೆಗೆ, ಶೀತಲ ಯಂತ್ರದ ಸದ್ದು ನಿಂತು, ವಾತಾವರಣ ಬೆಚ್ಚಗಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಮಾತಿಗೆ ಜೀವ ಬಂದಿತ್ತು.

ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹೃದಯಗಳು ತೆರೆದುಕೊಂಡವು...

ಕಥೆಗಾರ ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಅವರು ಭಾಷಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯಿದು. ಕಥೆಗಾರ ಯಾರೋ ತಿಳಿಯದು. 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಾನಪದ' ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಬರೆದವರು ಯಾರಾದರೂ ಇರಲಿ, ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇನು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಷ್ಟೆ. ಈ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಳ: ಹೃದಯ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಬೆಳಕೇ ಹೊರತು, ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳ ಪ್ರಖರ ಬೆಳಕಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯ. ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಬಾಲ್ಯದ ಗೆಳೆಯರ ನಡುವಿನ ಕೃತಕ ಗೋಡೆ, ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಸಹಜ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಹೋದುದನ್ನು ಕಥೆ ಬಹು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯ ಅಸಲಿಯತ್ತನ್ನು ನೀವೂ ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಒಂದು ಬೆಳುದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿ, ಟೀವಿ ನಂದಿಸಿ, ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳನ್ನು ದೂರವಿಟ್ಟು ಮನೆಮಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ತಾರಸಿಗೆ ಹೋಗಿ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ರಾತ್ರಿಯ ಊಟಕ್ಕೆ ತಾರಸಿಯೇ ಅಂಗಳವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನ. ತಲೆಯೆತ್ತಿದರೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತೆ ಬಿರಿದ ತಾರೆಗಳ ಮುಗಿಲು. ಆ ನಕ್ಷತ್ರವಿಚಿತ ನಭವನ್ನು ಕಣ್ಣುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಮನೆಮಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗಿ. ಆಗ ನೋಡಿ ಗಮ್ಮತ್ತು. ಮನೆಯಾಕೆಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ

ಏನೋ ಮಾತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತಿನ ಉತ್ಸಾಹ ಗರಿಗೆದರಿದೆ. ಯಜಮಾನನ ಗತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಗಂಡಿಗೆ ತನಗೂ ಹೃದಯವಿದೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಕಂಡ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಕಾಲುನೋವೇ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆ; ನೆನಪುಗಳು ಉಕ್ಕಿಬಂದು ಮನಸ್ಸು ಆರ್ಧ್ರವಾಗಿದೆ. ಟೀವಿ ಹಾಗೂ ಮೊಬೈಲ್ ಪರದೆಗಳು ಮನಸ್ಸುಗಳ ನಡುವೆ ಗೋಡೆಗಳಾಗಿ, ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವಲ್ಲ, ಆ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಸ್ಪರ್ಶದಲ್ಲಿ ಜೀವಗೊಂಡಿವೆ. ಎಂಥ ಮಾಯಕ ಇರಳು. ಕುಟುಂಬದ ಚೆಲುವು ನೋಡಿ, ಬೆಳುದಿಂಗಳ ನೂಲನು ಹಿಡಿದು ಚಂದಿರನು ಇಳಿದುಬಂದು ತಾರಸಿಯ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂರಬೇಕು! ಮಾತು-ಕಥೆ ಮುಗಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಮೈಮನಸ್ಸುಗಳು ಹಕ್ಕಿಯಾದಂತೆ ಭಾಸ.

ಆಧುನಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದೊಂದು ಪ್ರಖರ ಪ್ರಭೆ. ನಾಗರಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದೊಂದು ಪರದೆ. ಈ ಪ್ರಭೆ-ಪರದೆಗಳೇ ಬದುಕಾದಾಗ, ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವುದೇನಿದ್ದರೂ, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಸಹಜ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಹಣತೆಯ ಮಂದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬೆಳಕುಗಳಿಂದ ಅಂತರ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಂತೆಲ್ಲ ಅಂತರಂಗದ ಹಣತೆ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಣತೆಯೆನ್ನುವುದು ವಿವೇಕದ ರೂಪ, ರೂಪಕ. ಕವಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರದ್ರಪ್ಪನವರ 'ನನ್ನ ಹಣತೆ' ಕವಿತೆ ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವ ಎಲ್ಲರ ಹಣತೆಯೂ ಹೌದು.

'ಹಣತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತೇನೆ ನಾನೂ,
ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತೇನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದಲ್ಲ,
ಇರುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಮುಖ ನಾನು, ನನ್ನ ಮುಖ ನೀನು

ನೋಡಬಹುದೆಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆಸೆಯಿಂದ;
ಹಣತೆ ಆರಿದ ಮೇಲೆ, ನೀನು ಯಾರೋ, ಮತ್ತೆ ನಾನು ಯಾರೋ.'

ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಣತೆ ಬೇಕು. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಎದೆಯೊಳಗೊಂದು ದೀಪ ಉರಿಯಬೇಕು.

■ ಚಂಪಕಮಾಲಾ

ಮಾತೆ ಮತ್ತು

• ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ, ಬಹು ದಾರುಣವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

—ಕೆ.ವಿ. ತಿರುಮಲೇಶ್

• ಮನುಷ್ಯ ನಿರಾಸೆ, ನೋವುಗಳನ್ನು ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಭಾಗವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರಬಲ್ಲ.

—ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಷಿ

• ವೈದಿಕರಿಗೆ ಹಿಂದೂ, ಕೃತ್ರಿಯರಿಗೆ ಬೌದ್ಧ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಜೈನಧರ್ಮ ಇರುವಂತೆ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ವಚನಧರ್ಮ ಇದೆ.

—ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ

• ಸತ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚೆ ಮೂಡದ ಹಾದಿ, ಅದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ, ಪಂಥದಿಂದ

ತಲುಪಲಾಗದು.

—ಜಿಡ್ಡು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

• ಬರವೇ ಇರಲಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಬರಲಿ ತಾಳುವ ಬಾಳಿನ ಬಾವುಟವಿರಲಿ.

—ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ

• ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬಾಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ — ಬದುಕು ವೃದ್ಧಿ, ಬಾಳು ಸಿದ್ಧಿ.

—ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ